

ARAŞTIRMA MAKALESİ
RESEARCH ARTICLE
CBU-SBED, 2018, 5(4):164-168

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem-II Öğrencilerinin Anatomi Eğitimini Değerlendirmeleri

Emrah Özcan^{1*}, Alper Vatansever¹,

¹ Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Balıkesir, Türkiye
emrahozcan@balikesir.edu.tr, alpervatansever@yahoo.com

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Emrah Özcan

Gönderim Tarihi / Received: 27.08.2018

Kabul Tarihi / Accepted: 05.10.2018

Öz

Amaç: Bu çalışma, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem-II öğrencilerinin almış oldukları anatomi teorik ve pratik derslerini değerlendirmeleri amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Literatür taraması yapılarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket, anatomi eğitimi ile ilgili 2'si açık uçlu ve 18'i kapalı uçlu olmak üzere 20 adet sorudan oluşturulmuştur. Toplam 123 öğrenciden 110'i (%89,4) çalışmaya katılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilip yorumlanmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan 110 öğrencinin 58'i erkek (%52,7), 52'si kız (%47,3) ve yaş ortalaması ise 20,63 (minimum: 19, maksimum: 24) olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %85,5'i dönem tekrarı yapmazken, %14,5'i ise dönem tekrarı yapmıştır. Bu doğrultuda sorulan Tıp Fakültesi'ne isteyerek mi geldiniz sorusuna %83,6'si evet, %16,4'ü hayır yanıtını vermiştir. Anatomi derslerinin işlenişi ile ilgili olarak öğrencilerden geri bildirim alınmasını 107 öğrenci (%97,3) gerekli görürken, 3 öğrenci (%2,7) gerekli olmadığını söylemiştir. Anatomi teorik dersinin sınavını öğrencilerin %75,5'i çoktan seçmeli, %10,9'u sözlü, %7,3'ü kısa cevaplı ve %6,4'ü klasik yazılı şeklinde olması gerektiğini vurgulamıştır.

Sonuç: Anatomi eğitiminin daha ileriye taşınmasında geri bildirimlerin rolü oldukça önemlidir. Öğrencilerden gelen geri bildirimler doğrultusunda, anatomi eğitimini daha kalıcı hale getirerek ileride iyi hekimleri yetişmesinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anatomi Eğitimi; Geri Bildirim; Tıp Eğitimi; Teorik ve Pratik.

Abstract

Aim: This study was conducted in order to evaluate the theoretical and practical courses of the anatomy of Balıkesir University Faculty of Medicine Phase-II students during the 2017-2018 academic year.

Methods: The questionnaire, which was developed by the researchers by conducting the literature search, was formed from 20 questions related to anatomy education, 2 open-ended and 18 closed-ended. A number of 110 (89.4%) of 123 students were participated our study. Collected data were evaluated using SPSS v22 software.

Results: Of the 110 students who participated in the study, 58 were male (52.7%), 52 were female (47.3%) and the mean age was 20.63 (minimum: 19, maximum: 24). 85.5% of the students who participated in this study did not fail during their phase, whereas 14.5% of them did. While 16.4% of students did not choose the medical school by their own decisions, 83.4% of them made this decision by their own wishes. Total number of 107 (97.3%) of students thought receiving feedback about anatomy courses was necessary. 75.5% of the students preferred the method of the theoretical exams as multiple choice, while 10.9% oral, 7.3% short answer and 6.4% classical writing.

Conclusion: Students' feedbacks are important to improve the anatomy education. In the direction of the feedback from the students, it is thought that it will make the education of the anatomy more permanent and contribute to the improvement of the good physicians in the future.

Keywords: Anatomy Education; Feedback; Medical Education; Theoretical and Practical.

1. Giriş

Tıp eğitiminin temel disiplinlerinden birisi olan anatomi, insan vücudunu meydana getiren yapıların normal şeklini, yapısını, pozisyonunu ve fonksiyonlarını inceleyen en eski tıp bilimidir [1,3]. Günümüzde vücudumuzu oluşturan yapıların sadece morfolojik değil işlevsel özelliklerinin detaylı olarak bilinmesi de önemli

hale gelmiştir. Yapılan çalışmalarda, hücre içi elemanların detaylı bir şekilde incelenmesi anatomi biliminin sınırlarını genişletmiştir [4,5]. Bu nedenle anatomi, tıp fakülteleri temel tıp bilimleri arasında oldukça önemli bir yere sahiptir [6].

Tıp eğitiminde çok önemli bir yere sahip olan anatomi eğitiminin temelini, kadavra üzerinde yapılan pratik derslerin oluşturmaktadır [4]. Ancak günümüzde tıp fakültelerinin müfredatı incelendiğinde, öğrenim yöntemi olarak amfi ve pratik dersler, probleme dayalı öğrenme oturumları, e-öğrenme uygulamaları ile klinik staj uygulamaları dikkati çekmektedir [2,5]. Anatomi eğitiminde 1960 yılından bu yana büyük değişimler yaşanmıştır. Bu değişiklikler; ders saatlerinin azaltılması, kadavra diseksiyonunu öğrencilerin yapmaması ve probleme dayalı öğretimin kullanılmasındır. Bununla birlikte anatomi eğitiminde, önceden hazır hale getirilmiş dokuların, anatomik modellerin, radyolojik görüntülerin, üç boyutlu bilgisayar simülasyonlarının ve gerçek dokuların kullanılması da bu değişiklikler içerisinde sayılmaktadır [3,4].

Ülkemiz tıp fakültelerinde sıkça uygulanmakta olan entegre eğitim modeli içerisinde; aktif, öğrenci merkezli, toplum temelli, yeterliliğe ve kanıta dayalı eğitimin kombinasyonları bulunmaktadır [7,8]. Bu nedenle tıp fakültelerinde uygulanan tıp eğitimi sistemleri ile ilişkili olarak anatomi eğitim yöntemleri birbirinden farklı özellikler gösterebilmektedir [9]. Ülkemizdeki tıp fakültelerinde 2015-2016 yıllarına ait veriler incelendiğinde anatomi teorik ders sayısının ortalama 173,8 (108-337) saat olduğu, pratik ders sayısının ise ortalama 129,7 (61-256) saat olduğu belirtilmiştir [10]. Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesinde anatomi teorik ders sayısı 173 saat, öğrenci başına düşen pratik ders sayısı ise 106 saattir.

1988 yılında yayınlanan Edinburgh Bildirgesi'nde, tıp eğitiminin amacı, bütün bireyler için sağlığın gelişimini sağlayacak hekimler yetiştirmek olduğu bildirilmiştir [8]. Bu nedenle öğrenme ortamı, eğitim programları ve öğrenmeyi kolaylaştıracak olan her şey mutlaka öğrenci merkezli olmalıdır. Öğrencilerden belirli aralıklarla geribildirim alınması, alınan geribildirimlerin analiz edilmesi ve sonuçların eğitimcilerle paylaşılması eğitim programlarının niteliğinin artırılmasında önemli bir etken olabilmektedir [4]. Bu çalışmada, Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem-II öğrencilerinin almış oldukları anatomi teorik ve pratik derslerini değerlendirmeleri hedeflenmektedir. Elde edilen sonuçlar tıp fakültesi anatomi eğitimi ile ilgili yapılacak olan düzenlemelere yol gösterici olarak kullanılabilir.

2. Gereç ve Yöntem

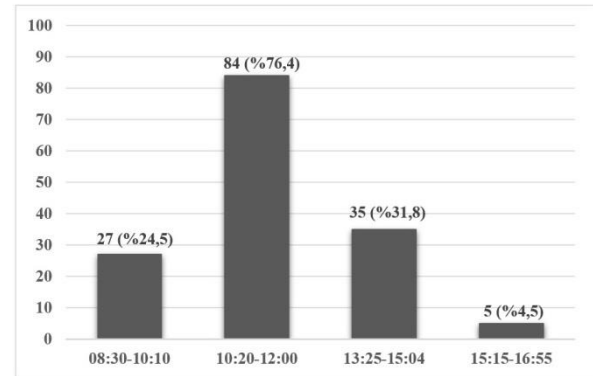
Çalışmaya, Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi 2017-2018 eğitim-öğretim bahar yarıyılında eğitim gören Dönem-II öğrencileri dâhil edilmiştir. Çalışmamız için Balıkesir Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan gerekli izinler alınmıştır (2018/113). Toplam 123 Öğrenciden 110'u (%89,4) çalışmaya katılmıştır. Dönem-II öğrencilerine, tüm anatomi teorik ve pratik eğitimi tamamlandıktan sonra, anket uygulanmıştır. Literatür taraması yapılarak

araştırmacılar tarafından geliştirilen anket, anatomi eğitimi ile ilgili 2'si açık uçlu ve 18'i kapalı uçlu olmak üzere 20 adet sorudan oluşmaktadır. Geri bildirimlerin güvenilirliğini arttırmak, öğrencileri baskı altında bırakmamak ve fikirlerini açık bir şekilde ifade etmelerini sağlamak amacıyla öğrencilerden anket formu üzerine isim, soy isim ve öğrenci numaralarını yazmamaları istenmiştir. Elde edilen veriler, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilip yorumlanmıştır. Öğrencilerin verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımları, frekans analizleri ile belirlenmiştir. Katılımcıların anket sorularına verdikleri cevapların dağılımları çapraz tablolar kullanılarak verildi. Gruplar arasında, anket sorularına verilen cevapların sıklıklarında fark olup olmadığı yerine göre Ki-kare ya da Fisher testleri kullanılarak karşılaştırıldı. P değerinin 0,05'in altında olduğu durumlar istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar şeklinde değerlendirildi.

3. Bulgular

Çalışmamıza katılan 110 öğrencinin 58'i erkek (%52,7), 52'si kız (%47,3) ve yaş ortalaması ise 20,63 (minimum: 19, maksimum: 24) olarak tespit edildi. Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne bakıldığında 50'sinin (%45,5) Anadolu Lisesi'nden, 36'sının (%32,7) Fen Lisesi'nden, 14'ü (%12,7) Anadolu Öğretmen Lisesi'nden, 3'ü (%2,7) genel Liseden, 7'si (%6,4) diğer liselerden olduğu görülmüştür. Araştırmamıza katılan öğrencilerin %85,5'i dönem tekrarı yapmazken, %14,5'i ise dönem tekrarı yapmıştır. Bu doğrultuda sorulan Tıp Fakültesi'ne isteyerek mi geldiniz sorusuna %83,6'si "evet", %16,4'ü "hayır" yanıtını vermiştir. Mezun olunan lise türü ve Tıp Fakültesi'ne kendi isteğinizle mi geldiniz sorusu ile dönem tekrarı arasındaki ilişki incelendiğinde istatistiksel olarak fark bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Anatomi derslerinin işlenişi ile ilgili olarak öğrencilerden geri bildirim alınmasını 107 öğrenci (%97,3) gerekli görürken, 3 öğrenci (%2,7) gerekli olmadığını söylemiştir. Araştırmamızda, öğrencilerin %76,4'ü, Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi ders programında anatomi dersinin 10:20-12:00 arasında olması gerektiği vurgulanmıştır (Grafik 1).

Grafik 1. Ders programında anatomi dersleri için uygun saatler

Öğrencilerin %75,5'i, anatomi teorik sınavının çoktan seçmeli olarak yapılmasını isterken, %10,9'u sözlü, %7,3'ü kısa cevaplı ve %6,4'ü klasik yazılı şeklinde olması gerektiğini vurgulamıştır. Mezun olunan lise ile teorik dersin sınav şekli arasında ilişkiye bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Anatomi teorik eğitiminde öğretim üyelerinin dersleri anlatma sürelerini değerlendirmeleri istenildiğinde, öğrencilerin %67,9'u yeterli, %20,2'si az ve %11,9'u ise fazla olduğunu vurgulamışlardır. Bu sorunun devamında, öğretim üyelerinin teorik dersleri anlatması için ideal sürenin kaç dakika olması gerektiği

sorulduğunda, bu sürenin ortalama $48,77\pm 21,87$ (minimum:15, maksimum:180) dakika olmasını istemişlerdir. Öğretim üyelerinin dersi anlatma süreleri ile dönem tekrarı arasındaki ilişki incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Araştırmamızda tüm teorik ve pratik anatomi eğitimini tamamlayan öğrencilerin, işlemiş oldukları anatomik sistemler içerisinde en iyi olarak öğrendikleri sistemin sindirim sistemi olduğu, en çok ilgi duydukları fakat en kötü olarak öğrendikleri sistemin ise sinir sistemi olduğu görülmektedir

Tablo 1. Öğrencilerin anatomik sistemler hakkındaki görüşleri (n)

Sistemler	Hareket			Dolaşım	Solunum	Sindirim	Ürogenital	Sinir
	Kemikler	Eklemler	Kaslar					
En iyi öğrendikleri	27	12	38	29	19	51	28	8
En kötü öğrendikleri	23	41	24	10	11	6	9	58
En ilgi duydukları	19	3	32	34	16	26	25	46

Anatomi teorik ve pratik derslerinde radyolojik görüntülerin kullanılmasına öğrencilerin %70,9'u evet,

%11,8'i hayır yanıtını verirken, %17,3'ü bu konuda kararsız olduğunu bildirmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Anatomi eğitimini değerlendirmeleri

		Evete	Kararsızım	Hayır
Teorik ve pratik derslerde radyolojik görüntüler kullanılmamalı mı?	n %	78 70.9	19 17.3	13 11.8
Teorik ve pratik derslerde öğretim üyeleri ile sorunsuz iletişim kurabiliyorum.	n %	71 64.5	28 25.5	11 10
Teorik ve pratik ders saati yeterli mi?	n %	58 52.7	30 27.3	22 20
Devamsızlık yapmamak teorik derslerdeki başarıyı etkiler mi?	n %	46 41.8	20 18.2	44 40
Teorik ve pratik derslerin sonunda öğretim üyesinin dersin özetini yapması başarıyı etkiler mi?	n %	95 86.4	12 10.9	3 2.7
Osteoloji ve artroloji derslerinin 1.sınıfta. miyoloji dersinin 2. sınıfta verilmesini uygun buluyor musunuz?	n %	46 41.8	22 20	42 38.2
Teorik dersleri. pratik derslerinden daha iyi öğreniyorum.	n %	19 17.3	39 35.5	52 47.3
Tıp Fakültesi'nde Anatomi eğitimini zaman kaybı olarak görüyorum.	n %	10 9.1	21 19.1	79 71.8
Klinik stajlar içerisinde anatomi stajı olması gerekli midir?	n %	41 37.3	32 29.1	37 33.6
Dönem-III'den sonra anatomi eğitimini hatırlatma dersi olarak tekrar almak ister misiniz?	n %	63 57.3	21 19.1	26 23.6
Anatomi derslerini çalışırken sıkılıyor musunuz?	n %	35 31.8	36 32.7	39 35.5
Anatomi öğrenimi konusunda güçlük çekiyor musunuz?	n %	41 37.3	32 29.1	37 33.6
Uzmanlık olarak anatomi uzmanlığını seçer misiniz?	n %	9 8.2	42 38.2	59 53.6
Anatomi dersleri seçmeli bir ders olsaydı alır mıydınız?	n %	46 41.8	35 31.8	29 26.4

“Dönem tekrarı yaptınız mı” sorusuna verilen yanıtlar ile “Tıp Fakültesi’nde Anatomi eğitimini zaman kaybı olarak görüyorum” ve “Uzmanlık alanı olarak anatomiye seçer misiniz?” verilen yanıtlar arasındaki ilişki istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve anlamlı bir fark bulunamamıştır. Benzer şekilde “Tıp Fakültesi’ne isteyerek mi geldiniz” sorusuna verilen yanıt ile “Anatomi derslerini çalışırken sıkılıyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtlar karşılaştırılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (p>0,05).

4. Tartışma ve Sonuç

Ülkemizde, öğrenciler Tıp Fakültesi’ne girmeye hak kazanması için oldukça zor bir seçme sınavını geçmek zorundadırlar [11]. Araştırmamıza katılan 110 öğrenciden, %83,6’sının “Tıp Fakültesi’ne kendi isteğim ile geldim” cevabını vermesi bu sınavın zorluk derecesini göstermektedir. Çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz bulgulara benzer olarak, Arı ve arkadaşlarının [11] yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin %82,7’si, Uygur ve arkadaşlarının [12] yapmış olduğu çalışmada ise öğrencilerin % 86,1’i Tıp Fakültesi’ni kendi isteğim ile seçtim yanıtını vermiştir. Araştırma sonunda öğrencilerle genel bir görüşme yapıldığında, Tıp Fakültesi’ne kendi isteği ile gelmeyen öğrenciler mühendis olmak istediklerini ancak aile baskısından dolayı Tıp Fakültesi’ni seçtiklerini ifade etmişlerdir. Ancak, Tıp Fakültesinin öğrencilerin kendi istekleri doğrultusunda seçilip seçilmemesi, öğrencilik sorumluluklarının aksatılmasına bir ön sebep olmadığı anlaşılmaktadır.

Anatomi, Tıp Fakülteleri için olmazsa olmaz bir öneme sahiptir [6]. Arı ve Şendemir’in [13] yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin %89,6’sı ile Tuygar’ın [5] ise yaptığı çalışmada ise öğrencilerin %75,9’u anatomi eğitimini zaman kaybı olarak görmemiştir. Benzer şekilde, Arı ve arkadaşlarının [11] yaptığı çalışmada öğrencilerin %62,4’ü anatomi dersinin tıp için çok önemli bir ders olduğunu vurgulamıştır. Çalışmamızda, öğrencilerin %71,8’inin Tıp Fakültesi’nde anatomi eğitimini zaman kaybı olarak görmemesi literatür ile benzerlik göstermektedir.

Anatomi teorik ve pratik ders saatlerinin yeterliliği ile ilgili yapılan çalışmalarda öğrencilerin %50’sinden fazlası yeterli olduğunu ifade etmişlerdir [5, 12-15]. Bizim çalışmamızda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Ancak bunun aksini ifade eden çalışmada bulunmaktadır [11].

Anatomi eğitiminde derslere devam etmenin başarıyı etkileyip, etkilemediğini araştırmak üzere, Gözil ve arkadaşlarının [4] yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin %76,1’i, Tuygar’ın [5] yapmış olduğu çalışmada ise öğrencilerin %56’sı derslere katılmanın başarıyı etkilediğini söylemiştir. Bizim çalışmamızda ise, öğrencilerin %41,8’i derslere katılmanın, ders başarısını etkilediğini ifade etmişlerdir. Elde ettiğimiz sonucun birbirine yakın olarak çıkmasının nedeni, dönem tekrarı yapan öğrencilerin tamamının

etkilemediği yönünde cevap vermesinden kaynaklanmaktadır. Akdeniz üniversitesinde yapılan bir çalışmada [16], Dönem-II öğrencilerinden %78,1’i öğretim üyelerinin dersleri “fazla” anlattığını söylemiştir. Araştırmamızda ise öğrencilerin %67,9’u “yeterli”, %11,9’u “fazla” olduğunu vurgulamıştır. Öğrencilerin öğretim üyeleri ile teorik ve pratik derslerdeki iletişimini belirlemek için Gazi üniversitesinde yapılan bir çalışmada [4], öğrencilerin %61,1’i teorik, %67,7’si pratik derslerde öğretim üyeleri ile iyi iletişim kurduğunu söylemiştir. Elde edilen sonuçlar, bizim bulgularımıza çok yakındır.

Üniversitemiz tıp eğitiminde klinik stajlar içerisinde anatomi stajı bulunmamaktadır. Çalışmamız sonucunda öğrencilerin %37,3’ü anatomi stajı olmasını isterken, %33,6’sı istememektedir. Ancak klinik stajlar öncesinde anatomi derslerini hatırlatma dersi olarak tekrar almak isteyen öğrencilerin oranı %57,3’tür. Arı ve arkadaşlarının [11] yapmış olduğu çalışmada anatomiye hatırlatma dersi olarak tekrar almak isteyen öğrencilerin oranı %60,2, Arı ve Şendemir’in [13] yapmış olduğu çalışmada bu oran %73, Uygur ve arkadaşlarının [12] yapmış olduğu çalışmada bu oran %71 ve Tuygar’ın [5] yapmış olduğu çalışmada ise bu oran %54,5’tir. Çalışmamız da dâhil olmak üzere literatürde bulunan çalışmalarda, öğrencilere yöneltilen “Uzmanlık alanı olarak anatomiye seçer misiniz?” sorusuna yanıt yüksek oranlarla “hayır” cevabı alınmıştır [5,12].

Akdeniz [16], Namık Kemal [12], Fırat [15] üniversiteleri ve dört farklı üniversitede [5] yapılan araştırmada öğrenciler anatomi teorik sınavını sırasıyla %86,4, %95, %92,6 ve %80,2 oranında çoktan seçmeli sınav olarak istemektedir. Bizim çalışmamızda ise bu oran %75,5’tir.

Sonuç olarak, anatomi eğitiminin işlenişi ile ilgili olarak öğrencilerin %97,3’ü öğrencilerden geri bildirim alınmasını gerekli olduğunu söylemesi, anatomi eğitiminin daha da ileriye taşınmasında geri bildirimlerin rolünün oldukça önemli olduğunu göstermektedir. Literatürde bulunan tüm geri bildirim çalışmalarındaki ortak sonuçlar göz önüne alınarak, anatomi eğitiminin daha kalıcı bir hale getirilmesi, ileride iyi hekimleri yetişmesinde ve öğrencilerin uzmanlık alanı olarak anatomi bilimini tercih etme oranının artırılmasında etkili olabileceği düşünülmektedir.

5. Kaynaklar

1. Taner, D, Fonksiyonel Anatomi, 7.baskı. Ankara, HYB Basım Yayın; 2013. s:1.
2. Tuygar, Ş.F, Kuş, İ, Karaca Saygılı, Ö, Özcan, E, Gülcen, B, Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Anatomi Eğitimine Yönelik Memnuniyet Düzeyleri ve İlgili Değişkenlerin İncelenmesi, *Tıp Eğitimi Dönüşümü*, 2015, 42, 5-14.
3. Yavuz, F, Ertekin, T, Elmalı, F, Ülger, H, Klinik Öncesi ve Klinik Dönemde Tıp Öğrencilerinin Anatomi Eğitiminde Kadavra Kullanımı İle İlgili Değerlendirmeleri, *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2017, 26, 227-232.

4. Gözil, R, Özkan, S, ve ark. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 2.sınıf öğrencilerinin anatomi eğitimini değerlendirmeleri, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2006, 23, 27-32.
5. Tuygar, Ş.F, Tıp Fakültelerinde Mezuniyet Öncesi Anatomi Eğitiminin Öğrenci Geribildirimleri ile Değerlendirilmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi, Balıkesir, Balıkesir Üniversitesi, 2014.
6. Carmichael, S.W, Pawlina, W, Animated Powerpoint as a Tool to Teach Anatomy, *Anatomical Record*, 2000, 261, 83-88.
7. Uğur, A.A, Daha İyi Bir Tıp Eğitimi Nasıl Olmalı? *Doktor–Medical & Scientific News*, 2010, 56, 12-14.
8. Sayek, İ, Odabaşı, O, Kiper, N, Türk Tabipler Birliği Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu, Ankara, Türk Tabipleri Birliği Yayınları, 2010.
9. Pelin, C, Zağyapan, R, Kürçüoğlu İyem C, Anatomi eğitim yöntemleri ve tıp eğitim sistemleri ile ilişkisi, VII. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi, Ankara, 2012, 155-156.
10. Anatomi-Çekirdek Eğitim Programları (ÇEP), Nisan, 2018.
11. Arı, İ, İrgil, E, Kafa, İ.M, Şendimir, E, Bir Anket Çalışması: Anatomi Eğitimi ve Öğrencilerin Düşünceleri, *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2003, 29, 15-18.
12. Uygur, R, Çağlar V, Topçu, B, Aktaş, S, Özen, O.A, Anatomi Eğitimi Hakkında Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *International Journal of Basic and Clinical Medicine*, 2013, 1, 94-106.
13. Arı, İ, Şendimir, E, Anatomi Eğitimi Üzerine Öğrenci Görüşleri, *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2003, 29, 11-14.
14. Turan, Ö.S, Cankur, S.N, Kurt, M.A, Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Anatomi Uygulamaları Hakkındaki Görüşleri: Bir Geribildirim Örneği, *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2001, 27, 33-39.
15. Ögetürk, M, Kavaklı, A, Kuş, İ, Songur, A, Zararsız, İ, Sarsılmaz, M, Tıp Öğrencileri Nasıl Bir Anatomi Eğitimi İstiyor? *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2003, 10, 7-13.
16. Sindel, M, Şenol, Y, Gürpınar, E, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde anatomi eğitiminin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2008, 28, 31-36.

<http://edergi.cbu.edu.tr/ojs/index.php/cbusbed> isimli yazarın CBU-SBED başlıklı eseri bu Creative Commons Alıntı-Gayriticari4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

